

SUOMEN SOTI

Tässä numerossa

- 8 JYVÄLLÄ** Ilmasodan hinta? *Lars-Olof Fredriksson*
• Romunen piirtää • Valoa näkyvissä *Kari Selén* •
Venäjän taktiikka: Hajota ja hallitse *J-P Laine* •
Maailmalta *Pertti Lappalainen* • Ruotsin rannikkoty-
kistöstä tulee Amfibiokunta *Juhani A. Niska* • Pieta-
rissa puhutaan talvisodasta *Aatos Alhainen* • Veljes-
juhla Viron sydämessä *Juha E. Tetri*
- 18** Sotilaat urheilevat:
ERNA 2000 – kansainvälinen sotilastaitokilpailu
Juha E. Tetri
Nijmegen-marssi oli hikeä, tuskaa, kyyneleitä
Peter Korvensyrjä
Sotilasilmailun taistelijat Tikkakoskella
Leena Tiainen
- 22** Huumeekysely – mitä mieltä reserviläiset?
Jura Jukola
- 24** Puolustusvoimat puolustushallinnossa:
Tutkimusta näkemysten tilalle *Aki Huhtinen*
- 27** Tekniikkalehti
- 44** Internetin nyssikesteissä puhutaan maan-
puolustuksesta *Kari Huhtama*
- 46 TAUKO** Hinnalla hengen ja veren *Jussi Niinistö* •
Oppitunti realismista *Pekka Visuri* • Heimosotien
kuvat haussa • Uudet aseet läskintorjuntaan *Markku*
Helismaa • Runoilija Lasse Heikkilän ”Balladi
Ihantalasta” *Kari Saviniemi* • Teatteri teki perävau-
nusta sukellusveneen *Jura Jukola*
- 47** Heraldikka *Jukka Suvisaari*
- 53 VAPAAEHTOISEXTRA**
Risto Penttinen, Kai Ahotupa ja Jukka I. Mattila
- 58** Palautteet
- 60** Terveidenhoito: Kutiseeko? *Eero Lehmuskallio*
- 62** Kenttäkeittiö: Panssarivanikkaa ja
tappajaetanoita *Riitta Salo*
- 65** Otilan kymppi *Jyrki Otila*
- 66** NMD – Tähtien sodan kevytversio *Jukka Knuuti*

KANNEN KUVA: HRAuP:n ARKISTO

JULKAISTAVA AINEISTO. Aineisto hyväksytään julkaistavaksi ehdoin, että Kustannus Oy Suomen Mies saa aineistoon hyvän kustannustavan puitteissa eri korvauksetta vapaan käyttöoikeuden tiedonvälitystoiminnassaan, ellei muuta ole nimenomaisesti sovittu.

TILAAJAREKISTERI. Lehden tilaajarekisteriä voidaan käyttää suoramarkkinointitarkoituksiin. Niitä lehden tilaajia, jotka eivät halua että heidän tietojensa käytetään, pyydetään ilmoittamaan siitä lehden tilauksen yhteydessä.

KUVA: HRAuP:n ARKISTO

SITREP: valoa näkyvissä?

Vapaaehtoisessa maanpuolustuksessa tapahtuu paljon, ja vauhti kiihtyy. Kuka, mitä, mikä, kenelle, kenen hyväksi ja millä rahalla? Kokeneet tarkkailijat Risto Penttinen, Jukka I. Mattila ja Kai Ahotupa ovat koonneet pakillisen tietoa ja mielipiteitä kehitystä seuraavien tarpeisiin. – Sivut 53–57

KUVA: HRAuP:n ARKISTO

Miten meitä hallitaan

Useimmat Suomen miehet panostavat maanpuolustukseen lähes vuoden. Nyt mukana on naisiakin. Kaikki ovat ajan tapaan yhä kiinnostuneempia siitä, miten tehokkaasti heitä hallitaan. Puolustusministeriö on tuottanut itsekriittisen tutkimuksen, jota Aki Huhtinen kommentoi sivuilla 24–25.

KUVA: PIETARIN ARKISTO

Ponimai rusksi?

Venäjistä puhutaan, Venäjällä puhutaan. J-P Laineen kuvaus vallan aallokosta naapurissa ja Aatos Alhaisen kertomus talvisodan tapahtumien aukeamisesta pietarilaisille uusien kirjojen välityksellä. – Sivut 9 ja 14

Sanomatta selvää?

Suomessa sotien jälkeen vallinnut tiedotusilmasto näkyi puolustushallinnon alueella niin, että puolustusvoimia keuhuttiin juhlapuheissa, ja vastineeksi se suostui pitämään suunsa kiinni, oli asia mikä tahansa. Tästä kasvoi vaitiolon kulttuuri, jossa kaikki hoidettiin kabineteissa ilman kansalaisten häiritseviä mielipiteenilmauksia. Hiljaisuuteen pakottaneet syyt ovat poissa, mutta vaikeneminen itse on elänyt ja voinut hyvin. Arvojen työstämiseen ei juuri ole puututtu edes asiantuntijatiedoin, ja keskustelu on rajoittunut lähinnä niukkaankin puolustautumiseen yleisönosastojen palstoilla. Puolustushallinnon sisäinen keskustelukin on ollut hyvin niukkaa.

Tätä taustaa vasten voidaan pitää ilahduttavana sitä, että nyt ehkä yritetään irrottautua vanhasta tuppisuutaktiikasta. Tässä lehdessä puolustusministeriö osallistuu keskusteluun vapaaehtoisen maanpuolustuksen säädöspohjasta, ja toisaalla kommentoidaan ministeriön itsensä laadittamaa ja julkistamaa suorasaikaista itsekritiikkiä. Vapaaehtois-extrassamme pääesikunnan korkeat upseerit käsittelevät vapaaehtoisuuden roolia aiempaa huomattavasti moniulotteisemmin.

Puolustusministeriö toteaa Suomen Sotilaan edelliseen pääkirjoitukseen liittyvässä kannanotossaan, että lain puuttuminen rajoittaa merkittävästi Maanpuolustuskoulutus ry:n toimintaa. Lopuksi todetaan kuitenkin, että ”nykyiset lainsäädännölliset järjestelyt ovat riittäviä. Puolustusministeriö sen paremmin kuin vapaaehtoisen maanpuolustustyön neuvottelukuntakaan eivät näe tarvetta muuttaa MPK ry:n oikeudellista asemaa.”

Sen valossa, mitä vapaaehtoisen maanpuolustustyön neuvottelukunnan paneutumisesta tähän asiaan on kerrottu, puheenvuorossa on esitetty pelkästään puolustusministeriön kanta. Siitä voi tehdä vain yhden johtopäätöksen: Vapaaehtoisen maanpuolustuksen merkittävä rajoittaminen on tarpeellista.

Jos näin on, syytä voi olla monia. Puolustusministeriöllä on ehkä sellainen käsitys, että vapaaehtoisuuden lisääminen maanpuolustuksessa ei ole sisäpoliittisesti mahdollista. Tai se tietää lain valmistelusta aiheutuvan sille ja puolustusvoimille ylimääräistä vaivaa. Tai aika ajoin tavattavat varustautumisintoiset ”kiilusilmät” arveluttavat, aivan aiheesta. Tai nykyisen muotoista maanpuolustuskoulutusta pidetään puolustusvalmiudellemme yhdentekevänä ajanvietteenä. Tai jotain muuta.

Nyt, kun pää keskustelulle on kuitenkin saatu auki, olisi hyvä punnita kaikki perusteet tässä ja muissa vapaaehtoisuuden asiantuntijoiden lehdissä. Reserviin liittyvät päätökset koskevat satoja tuhansia ihmisiä, ja ovat heille pohjimmiltaan kirjaimellisesti elämän ja kuoleman kysymyksiä. Niitä ei saa käsitellä tekosyiden tai näkemysten pohjalta, vaan tutkitun tiedon nojalla.

Avoimen keskustelun on edettävä rinta rinnan kehitystyön kanssa. Jos näin ei tapahdu, tyhjiöön työntyy esimerkiksi Porvoossa pari viikkoa sitten julkaistun, jonkun kustannuksella 20 000 kotiin postitetun lehden kaltaisia puheenvuoroja. Vuosikymmenien takaiseen bolshevistiseen tapaan tosiasioita käytetään siinä valikoiden. Propaganda tehoaa sellaisenaikin, jos se kohtaa seisovan veden eri mielipiteistä koostuvan tietovuon asemesta.

Joka tapauksessa: merkit, tämä viimeksi mainittu-kin kaikessa pahansuopuudessaan, ovat rohkaisevia. Sekin osoittaa, että Suomessa yritetään saada asiat sanomalla selviksi.

HEIKKI TIILIKAINEN

heikki.tiilikainen@suomensotilas.fi

KUVA: HEIKKI KOSKELA

Pölliä pitkin

Tsekki hallitsee tasapainoilun. Sotilasilmailun 5-ottelun MM-kisoissa Tikkakoskella oli lentäjiä 11 maasta, mukana myös tsekki Knapik. Kesän sotilastaitokisoja sivuilla 18–21.

KUVA: EUHROOPTERIPATRIC PENNA

Kestojulkkis

Helikopterit ovat kestopuheenaihe. Suomella on omat tarpeensa, mutta pohjopismainen yhteishankinta aiheuttaa vääntöä. Kuljetushelikopterit tulevat, mutta kuvassa olevan taisteluhelikopterin tapaisten sotatyökalujen hankkimiseen ei näytä löytyvän järjeviä perusteita. – *Sivu 8*

Kenttä-keittiössä tappajaetanoita

MAANPUOLUSTUKSEN
AIKAKAUSLEHTI
81. VUOSIKERTA

4/2000

PÄÄTOIMITTAJA

Heikki Tiilikainen (09) 499 548

TOIMITUSSIHTEERI

Jura Jukola (09) 496 189

ERIKOISTOIMITTAJA

Jukka Knuutila

VAKITUISET AVUSTAJAT

Marjatta Hinkkala • Jukka Knuuti
Mika Kalakoski • Jukka I. Mattila
Eero Lehmuskallio • Jussi Niinistö
Juhani A. Niska • Risto Penttinen
Riitta Salo • Jukka Suvisaari
Pekka Visuri

TAITTAJAT

Ilkka Pitkänen
Kari Merilä (Tekniikkalehti)

NETTISOTILAS

Leif-Eric Rosendal

KENTTÄRADIO 100.3 MHZ

Jukka Vuolio

KUSTANTAJA

Kustannus Oy Suomen Mies

TOIMITUSJOHTAJA

Heikki Tiilikainen

TOIMISTO

Paula Kareinen
Leif-Erik Rosendal

MARKKINOINTI

Kim Vinari

OSOITE

Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki

Puh: (09) 496 189

Fax: (09) 492 058

toimitus@suomensotilas.fi

www.suomensotilas.fi

TILAUSHINNAT

10 nroa vuodessa; kestopilaus
255 mk/vsk, määräaik. 295 mk/vsk,
opisk. ja varusmiehet 220 mk/vsk
Leikki 15 290
Tarkastettu 7.1.1999

ILMOITUKSET

Jarmo Paavola puh: (09) 496 189

Fax: (09) 492 058

Mediamyynti Norrlin Oy /

Liisa Norrlin

Puh: (09) 590 395 ja (09) 590 804

Fax: (09) 592 587

OS-Media Oy

Olli Soininen puh: (09) 8733975

KIRJAPAINO

Itä-Uudenmaan Paino Oy

Itäinen Tullikatu 10, 07900 Loviisa

ISSN-1237-8704

Aikakauslehtien liiton jäsen